

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Освітній компонент: Курсовий проект з практичного лісівництва

Коротка характеристика: нормативна; 4 курс 7 семестр; 2 кредити ЄКТС; 60 год.

Викладач: [Войтюк Василь Петрович](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Voytyuk.Vasyl@vnu.edu.ua

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Дендрологія», «Лісознавство», «Механізація лісгосподарських робіт», «Лісівництво»

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курсове проектування займає важливе місце у підготовці спеціалістів лісового господарства, бо сприяє закріпленню і поглибленню набутих теоретичних знань, прищеплює навички самостійної роботи.

Основною метою проектування є вироблення обґрунтованих рекомендацій для проведення лісгосподарських заходів, спрямованих на підвищення продуктивності й якісного складу лісів. Проектні заходи мають бути пов'язані з конкретними природними та економічними умовами району, а також враховувати особливості типів лісорослинних умов, відображати сучасний рівень розвитку науки і практики лісового господарства.

У процесі виконання курсового проекту необхідно навчитися веденню розрахунків лісгосподарських заходів з урахуванням трудових і грошових витрат на їх виконання. Робота над курсовим проектом передбачає ознайомлення із чинними інструкціями, настановами, іншою довідковою літературою, розцінками та нормами на виконання робіт.

У курсовому проекті з практичного лісівництва передбачене проектування основних видів лісгосподарських заходів: рубок головного користування, рубок формування й оздоровлення лісів.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Після якісного вивчення дисципліни студенти опанують такі компетентності, як:

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

ФК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

ФК 6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

ФК 9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення,

інструкції та інші документи.

ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

ПРН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

ПРН 8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

ПРН 12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

ПРН 15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

ПРН 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

ПРН 17. Чітко і зрозуміло демонструвати/доводити знання, висновки, аргументацію, рішення своєї/галузевої точки зору стосовно особливостей ведення екологічно орієнтованого лісового господарства та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

3. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

При виконанні курсового проекту використовуються діючі нормативи, викладені у «Правилах рубок головного користування у рівнинних лісах України» (2010), «Правилах поліпшення якісного складу лісів» (2007), виробничі норми та розцінки на рубки догляду (2011) та відпускні ціни на лісоматеріали (франко-верхній склад, 2011).

Для виконання курсового проекту з практичного лісівництва студенти стаціонарного навчання беруть необхідні таксаційні матеріали з найближчого лісового підприємства або на кафедрі. Студенти заочної форми навчання всі необхідні для проектування матеріали (таксаційні описи частини лісового фонду лісництва – не менше 500 га, викопіровку із планшета або плану насаджень, дані про природні умови, лісовий фонд підприємства, господарську діяльність) беруть з місця роботи або з найближчого лісового підприємства. Ці вихідні матеріали додаються до виконаного курсового проекту.

Для виконання курсового проекту кожен студент отримує від керівника – викладача кафедри індивідуальне завдання, в якому врахована форма навчання.

Структура курсу

Години	Тема	Результати навчання	Завдання
12	Вступ Розділ 1. Коротка характеристика природних та економічних умов ведення лісового господарства	Місцезнаходження і площа. Природно-кліматичні умови. Економічні умови. Основні галузі народного господарства в районі розташування держлісгоспу. Потреба в деревині. Значення лісового господарства в економіці району і охороні навколишнього середовища.	Робота над оформленням курсового проекту
12	Розділ 2. Проектування рубок головного користування	Вибір та обґрунтування способів головних рубок. Проектування вибіркових рубок. Проектування поступових рубок. Проектування суцільних рубок. Заходи зі сприяння природному поновленню лісу. Спеціальний обробіток ґрунту. Заходи по збереженню підросту цінних порід.	Робота над оформленням курсового проекту
12	Розділ 3. Проектування рубок догляду за лісом	Загальні положення. Складання відомості рубок догляду. Обґрунтування організаційно-технічних показників рубок догляду. Розрахунок щорічної лісосіки за рубками догляду. Спрощений спосіб розрахунку. Уточнений спосіб розрахунку.	Робота над оформленням курсового проекту
12	Розділ 4. Рентабельність рубок догляду	Розрахунок технологічної собівартості рубок догляду за лісом. Розрахунок можливих надходжень від реалізації лісопродукції.	Робота над оформленням курсового проекту
12	Розділ 5. Охорона праці на лісогосподарських роботах	Основні положення охорони праці на лісогосподарських роботах.	Робота над оформленням курсового проекту

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне тестування та самостійна робота					Захист роботи	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Розділ 5		
15	15	15	15	15	25	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедайннів

Роботи, які здаються із порушення термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів).

Політика щодо академічної доброчесності

Усі матеріали проекту перевіряються на академічну доброчесність.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – диференційований залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами захисту курсового проекту.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Краснов В. П., Шелест З. М., Давидова І. В. Фітоєкологія. Навчальний посібник з ГРИфом Міністерства освіти і науки України. Суми: «Університетська книга». 2012. 416 с.
2. Свириденко В. Є. Лісівництво. Цикл лекцій. Навчальний посібник. К.: Арістей, 2007. 391 с.
3. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво. Підручник. К.: Арістей, 2008. 544 с.
4. Свириденко В. Є. Підвищення продуктивності лісів лісівничими методами /Курс лекцій для студентів спеціальності 8.130401 – «Лісове господарство» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». К.: НАУ, 2004. 48 с.

Додаткова

5. Буш К. К., Иевинь И. К. Экологические и технологические основы рубок ухода. Рига: Зинатне, 1984. 172 с.
6. Вакулюк П. Г., Самоплавський В. І. Лісопоновлення та лісорозведення в рівнинних районах України. Фастів: Поліфаст, 1998. 508 с.
7. Ізюмський П. П. Рубки проміжного користування в рівнинних лесах. М.: Лесн. пром-сть, 1969. 152 с.
8. Лавриненко Д. Д. Взаимодействие древесных пород в различных типах леса. М.: Лесн. пром-сть, 1965. 248 с.
9. Новиков О. Л., Мегалінський П. М., Бертуш М. Б., Наконечний В. С. Головні і лісовідновні рубки в рівнинних лісах Української РСР, К.: УАСГН, 1959. 114 с.
10. Погребняк П. С. Общее лесоводство. Учебн. пособ. - М.: Колос, 1968. 440 с.

11. Свириденко В. Є. Регулювання продуктивності лісів / Курс лекцій до системи дистанційного навчання студентів спеціальності 7.130401 – «Лісове господарство». К.: НАУ, 2000. 71 с.

Довідкова

12. Лісотаксаційний довідник / уклад. А. М. Білоус, С. М. Кашпор, В. В. Миронюк, В. А. Свинчук, О. М. Леснік. Київ : Видавничий дім «Вініченко», 2021. 424 с.
13. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии / Минлесхоз УССР. К. : Урожай, 1987. 560 с.